

**DYREKTOR
ZARZĄDU ZLEWNI W LESZNIE
PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA WODNEGO
WODY POLSKIE**

WR.ZZŚ.2.4360.6.2022.RG

URZĄD
wpł. 2023-05-04
4131/2023
L. dz. podpis

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 4, ust. 3, ust. 4 i ust. 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), zwanej dalej ustawą ooś, w związku z art. 397 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2022r., poz. 2625 ze zm.) a także zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 5, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), oraz na podstawie art. 106 § 1 i art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2022 poz. 2000 ze zm.), w związku z prowadzonym przez Wójta Gminy Niechlów postępowaniem administracyjnym w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, dla planowanego przedsięwzięcia pn.: „Budowa małej elektrowni wodnej MEW Żabin przy istniejącym jazie piętrzącym w km 8+767 rzeki Baryczy”,

Postanawiam

I. Uzgodnić warunki realizacji przedsięwzięcia pn.: „Budowa małej elektrowni wodnej MEW Żabin przy istniejącym jazie piętrzącym w km 8+767 rzeki Baryczy”, na podstawie Raportu o oddziaływaniu na środowisko zwanego dalej ROŚ wraz z uzupełnieniami i wyjaśnieniami.

II. Określić warunki realizacji i eksploatacji w/w przedsięwzięcia:

1. Podczas prowadzenia prac budowlanych wyznaczyć miejsca parkowania maszyn budowlanych na terenie utwardzonym i zabezpieczonym przed ewentualnym wypływem substancji ropopochodnych do środowiska gruntowo-wodnego. Miejsca te należy wyposażyć w sorbenty do neutralizacji ewentualnych wycieków płynów eksploatacyjnych.
2. Zaprojektować i wykonać urządzenie umożliwiające migrację ryb w postaci przepławki dla ryb o charakterze zbliżonym do naturalnego koryta rzeki. Koryto kanału umocnić materiałami naturalnymi.
3. Na etapie eksploatacji przedsięwzięcia zachować stały przepływ wody w kanale pełniącym rolę przepławki o przepływie nie mniejszym niż 0,1 m³/s i prędkości przepływu 0,4-0,8 m/s.

4. Na etapie eksploatacji MEW zapewnić migrację właściwą dla przegrodzonej rzeki oraz liczebność ichtiofauny mając na uwadze zapewnienie odpowiedniego przepływu wody dla określonego gatunku ichtiofauny.
5. Na etapie eksploatacji MEW bezwzględnie przestrzegać celów środowiskowych ustalonych dla Jednolitych części wód oraz monitorować przy udziale specjalisty ichtiologa prawidłowe funkcjonowanie przepławki.
6. Bezwzględnie przestrzegać zachowania przepływu nienaruszalnego w rzece.
7. Uzyskać pozwolenia wodnoprawne w zakresie budowy MEW oraz urządzeń wodnych w rozumieniu ustawy Prawo wodne, towarzyszących planowanej inwestycji.
8. Bezwzględnie przestrzegać zachowania ciągłości biologicznej rzeki Barycz w obszarze przedsięwzięcia.

III. Nie stwierdzić konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust 1. pkt 1 ustawy ooś.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 10 maja 2022 r., znak: RRIOŚ.11.4.1.2021.AK Wójt Gminy Niechlów wystąpił z wnioskiem do Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Lesznie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia pn.: „Budowa małej elektrowni wodnej MEW Żabin przy istniejącym jazie piętrzącym w km 8+767 rzeki Baryczy”. Do wniosku dołączono kserokopię wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W toku procedowania uzgodnienia tut. organ Wód Polskich wzywał wnioskującego o wydanie przedmiotowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach do składania wyjaśnień i uzupełnień w zakresie danych zawartych w ROŚ. Ww. uzupełnienia i wyjaśnienie zostały przedłożone w tut. organie.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 4 cytowanej na wstępie niniejszego postanowienia ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i art. 397 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. b cytowanej na wstępie niniejszego postanowienia ustawy Prawo wodne, Dyrektor Zarządu Zlewni Wód Polskich w Lesznie jest organem właściwym w sprawach ocen wodnoprawnych i w związku z tym jest organem właściwym do dokonania uzgodnienia warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Planowane przedsięwzięcie należy do przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymienionego w § 3 ust. 1 pkt 5, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839).

Planowane przedsięwzięcie polegać będzie na budowie małej elektrowni wodnej, zwanej dalej „MEW Żabin”, przy istniejącym jazie w km 8+767 rzeki Baryczy wraz z urządzeniami towarzyszącymi. Inwestycja realizowana będzie na terenie nieruchomości o numerach ewidencyjnych 92, 96, 97, 110, obręb Żabin, gmina Niechlów.

Realizacja przedsięwzięcia budowy małej elektrowni wodnej MEW Żabin będzie związana z pozyskiwaniem energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii. Projektowana elektrownia będzie funkcjonować z wykorzystaniem istniejącego jazu zlokalizowanego na rzece Barycz w km 8+767 w obrębie miejscowości Żabin, gmina Niechlów. Przepustowość jazu wynosi ok 304m³/s. Jaz posiada wspólną konstrukcję z mostem drogowym w ciągu drogi gminnej łączącej miejscowość Żabin i miejscowość Niechlów. Przedmiotowy jaz o konstrukcji zasuwowej pięcioprzęsłowej charakteryzuje się wysokością piętrzenia ok. 1,76m, światło jazu wynosi 14,40 m (2przęsła główne) wyposażony dodatkowo w 3 przelewy stałe: 1 na prawym brzegu, 2 na lewym brzegu o łącznym świetle 20,90 m. Zgodnie z aktualnym pozwoleniem wodnoprawnym podstawową funkcją jazu jest piętrzenie wody w rzece Baryczy do rzędnej MPP+77,80 m n.p.m., w celu regulacji stosunków wodnych w dolinie Baryczy, na potrzeby rolnictwa. Praca planowanej elektrowni nie zmieni sposobu piętrzenia wody w korycie rzeki, jedynie będzie korzystała z piętrzenia realizowanego przez istniejący jaz. Ze względu na utrzymanie zwierciadła wody w rzece na odpowiednio wysokim poziomie dla przeciwdziałania obniżaniu się wody gruntowej i poprawy warunków wilgotnościowych w dolinie, piętrzenie jazem odbywa się przez cały rok, pomijając okresowy wyżówek i tarła certy.

Podstawowymi elementami inwestycji będą m.in.: mała elektrownia wodna wyposażona w trzy lub cztery turbiny Archimedesusa usytuowane na lewym brzegu istniejącego jazu Żabin, przekładnia, generatory i urządzenia sterownicze wewnątrz zamkniętego pomieszczenia technologicznego, przyłączy elektryczne, przepławka dla ryb wykonana na lewym brzegu obok elektrowni, tarliska z narzutu kamiennego dla certy, przy wylocie z kanału elektrowni. Moc instalowania elektrowni wodnej przy SSQ: P=144 kW. Zaplanowano budynek elektrowni, o wymiarach dostosowanych do hydrozespołów, który będzie współgrał z jazem Żabin. Udrożnienie jazu odbędzie się poprzez wybudowanie przepławki w formie kanału obiegowego o zwiększonej szorstkości na lewym brzegu, obok elektrowni. Jej głównym zadaniem będzie umożliwianie rybom i innym organizmom pokonanie spiętrzenia kierunku od wody dolnej na stanowisko górne stopnia. Migracja będzie mogła odbywać się zarówno przez koryto przepławki jak i przez blok elektrowni, przez turbiny Archimedesusa. Przy wylocie kanału elektrowni zostaną utworzone nowe siedliska tarliskowe dla certy.

W bloku MEW nie przewiduje się pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt obsługi, ponieważ elektrownia wodna będzie w pełni zautomatyzowana. Turbozespoły Archimedesusa wyposażone będą w automatykę sterującą ich działaniem, przez co praca osób obsługujących MEW zostanie ograniczona do krótkoterminowych wizyt, polegających na dozorcze obiektu, bądź związanych z konkretną sytuacją techniczno-eksploatacyjną, wynikającą z sygnalizacji radiowej (systemu monitoringu MEW). Budynek MEW będzie pełnił główne funkcje konstrukcyjno-osłonową, a we wnętrzu znajdować się będą: generatory, układ wyprowadzania mocy, wyposażenie sterujące, automatyka, szafy rozdzielcze. Budynek MEW będzie stanowił również ciąg komunikacyjny dla obsługi bloku MEW. Linia energetyczna przesyłu energii oraz zasilania potrzeb własnych połączy blok MEW z istniejącą infrastrukturą energetyczną. Wykonane zostanie przyłączy linia kablową naziemną lub podziemną. Elektrownia wodna zostanie wyposażona w zasuwę, których zamykanie będzie się odbywać w sposób grawitacyjno-hydrauliczny, a podnoszenie z wykorzystaniem układu hydraulicznego. Zamknięcia będą stanowiły element odcinający dopływ wody do wirników oraz zabezpieczenie turbozespołów przez wpadnięciem w rozbieg. Wylot do elektrowni wodnej zostanie zabezpieczony od wody górnej kratami rzadkimi wraz z rynną do usuwania zatrzymanego materiału. Za kratami zostaną umieszczone zamknięcia remontowe. Dodatkowe zamknięcia remontowe będą umieszczone za wylotem z turbin na dolnym stanowisku. Obiekt w razie potrzeby zostanie dodatkowo wyposażony w łąty wodowskazowe na górnym i dolnym stanowisku, które zamontowane zostaną jako łąty pionowe. W ramach inwestycji przewiduje się również budowę budynku gospodarczego, który będzie stanowił powierzchnię

roboczą i magazynową na potrzeby MEW. Ponadto planuje się wyposażyć stopień wodny w przystań kajakową, pomost, schody skarpowe, przenoskę, plac biwakowy oraz tablice informacyjne.

W momencie połączenia realizowanego kanału (zarówno dopływowego jak i odpływowego) z rzeką istnieje ryzyko przecieków przez osłonę grodzy wykonanej z worków z piaskiem. Celem ograniczenia ryzyka przecieku, zamierza się prace przeprowadzić przy niskich stanach wód, kontrolując na bieżąco wodowskazy na rzece Barycz – Łąki i Osetno. Teren budowy będzie wyposażony w środki chemiczne oraz sorbety umożliwiające likwidację ewentualnego zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego substancjami ropopochodnymi. Odpady powstałe w trakcie prac budowlanych będą magazynowane w specjalnych pojemnikach i odbierane przez podmioty uprawnione do ich dalszego zagospodarowania. Ścieki oraz odpady bytowe będą przekazywane specjalistycznym i uprawnionym do tego podmiotom.

Inwestycja nie powinna zmienić stosunków wodnych na gruntach w zasięgu oddziaływania cofki, w tym na terenach położonych na zawale rzeki. Rozpiętrzenie jazu planuje się tylko w okresach wyżówek oraz w okresach żniw i sianokosów, w przypadku podniesienia poziomu wód gruntowych, na skutek jednoczesnego piętrzenia i wysokich opadów atmosferycznych. Udrożnienie ciągłości morfologicznej cieków dzięki planowanej przepławce powinno poprawić stan ichtiofauny i makrobezkręgowców. Ichtiofauna będzie miała możliwość migracji zstępującej i wstępującej przez cały rok, nie tylko w okresach rozpiętrzania jazu.

Przedsięwzięcie realizowane będzie częściowo w granicach obszaru Natura 2000 Łęgi Odrzańskie (PLC020002) oraz w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy”

Warunki ustalone w sentencji niniejszego postanowienia wynikają m.in. z przepisów ustawy Prawo wodne. Art. 187 ww. ustawy stanowi, że przy projektowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, koniecznością osiągnięcia dobrego stanu wód i charakterystycznych dla nich biocenoz, koniecznością osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56 cel środowiskowy dla jednolitych części wód powierzchniowych, art. 57 cel środowiskowy dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych, art. 59 cel środowiskowy dla jednolitych części wód podziemnych oraz w art. 61 cel środowiskowy dla obszarów chronionych, oraz potrzebą zachowania istniejącej rzeźby terenu oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i ekosystemach lądowych zależnych od wód. Ponadto w art. 187 ust. 2 wskazuje się, że budowle piętrzące powinny umożliwić migrację ryb.

Zaznaczyć również należy, że zgodnie z ustawą z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne - art. 16 pkt. 65 lit e - obiekty energetyki wodnej zaliczane są do urządzeń wodnych. W związku z powyższym zgodnie z art. 389, pkt 6 ww. ustawy na wykonanie urządzeń wodnych wymagane jest pozwolenie wodnoprawne.

Odnosząc się do art. 63 ust. 1 pkt 2 lit. k ustawy ooś, tut. organ Wód Polskich ustalił co następuje: przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane jest na obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, (Dz. U. z 2023 r. poz. 335) i obowiązującym podziałem Jednolitych Części Wód (JCW) teren inwestycji położony jest w granicach zlewni Barycz od Sąsiedzicy do ujścia o kodzie RW600011149.

- JCWP Barycz od Sąsiedzicy została oceniona jako silnie zmieniona część wód (SZCW) o umiarkowanym potencjale ekologicznym i stanie chemicznym poniżej dobrego. Stan ogólny – zły stan wód. Wskaźnikami determinującymi stan/ potencjał ekologiczny są OWO, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy; makrobezkręgowce, ichtiofauna.

Celem środowiskowym dla ww. JCWP jest dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Barycz od ujścia do ujścia Orli (dla certy); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych. Natomiast dla stanu chemicznego: dla złagodzonych wskaźników [benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.

Dla JCWP określono odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych do 2027 r. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot amonowy, azot azotanowy, OWO, azot ogólny; MMI, EFI+PL/ IBI_PL; benzo(a)piren(w), chlorfenwinfos(w), bromowane difenyloetery(b). Jest to spowodowane warunkami a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.

Przedmiotowy obszar znajduje się w obrębie jednolitych części wód podziemnych - JCWPd nr 79 o kodzie GW600079, która charakteryzuje się słabym stanem ilościowym i słabym stanem chemicznym. Stan JCWPd oceniono jako słaby. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona ilościowo i chemicznie. Celami środowiskowymi dla ww. JCWPd są : dla stanu chemicznego – dobry stan chemiczny, dla stanu ilościowego – dobry stan ilościowy.

Dla JCWPd w zakresie stanu chemicznego określono odstępstwo czasowe polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych – po 2027 r. Wskaźnikami stanu wód, dla których uzasadnione jest odstępstwo w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych są : Cl, Na oraz PEW.

Uzasadnienie odstępstwa: stwierdzono stan słaby ze względu na ascenzję wód słonych dopływających z niżej położonych poziomów wodonośnych mezozoiku (jura) do użytkowego mioceńskiego poziomu wodonośnego piętra neogeńsko–paleogeńskiego. O ocenie zadecydowały przekroczenia wartości kryterialnych: Cl, Na oraz przewodność elektryczna właściwa. Nie stwierdzono statystycznie istotnego trendu wzrostowego przekroczonych wskaźników indykatywnych zasolenia (Cl, Na i PEW).

Teren inwestycji zlokalizowany jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – Pradolina Barycz-Głogów (E) 303. Teren inwestycji nie znajduje się w obrębie stref ochronnych ujęć wód podziemnych.

Mając powyższe na uwadze nie zachodzą okoliczności, które pogorszą stan chemiczny wód podziemnych lub stan i potencjał ekologiczny wód powierzchniowych w wyniku realizacji i eksploatacji przedmiotowej inwestycji przy zachowaniu warunków ustalonych niniejszym postanowieniem. Planowane zamierzenie nie spowoduje zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych przez wody powierzchniowe.

Inwestycja przy zachowaniu warunków niniejszego postanowienia nie wiąże się ze zmianą ciągłości hydromorfologicznej i hydrologicznej cieku. Przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na elementy biologiczne ani na zasolenie, zakwaszenie oraz temperaturę wody oraz inne elementy fizykochemiczne wód powierzchniowych. Naturalny reżim przepływu wód powierzchniowych i podziemnych nie zostanie zaburzony.

Na podstawie danych przedstawionych w ROŚ dotyczących lokalizacji przedsięwzięcia oraz jego technologii i oddziaływania na środowisko, w pkt III sentencji niniejszego postanowienia nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji , o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy ooś.

W oparciu o analizę zgromadzonego materiału dowodowego należy uznać, że przy spełnieniu warunków określonych w pkt II sentencji niniejszego postanowienia, planowane przedsięwzięcie nie będzie negatywnie oddziaływać na obecny stan oraz możliwość osiągnięcia celów środowiskowych przez jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych.

Mając powyższe na uwadze postanawiam jak w sentencji.

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie nie służy stronie zażalenie.

DYREKTOR
Małgorzata Walczak